

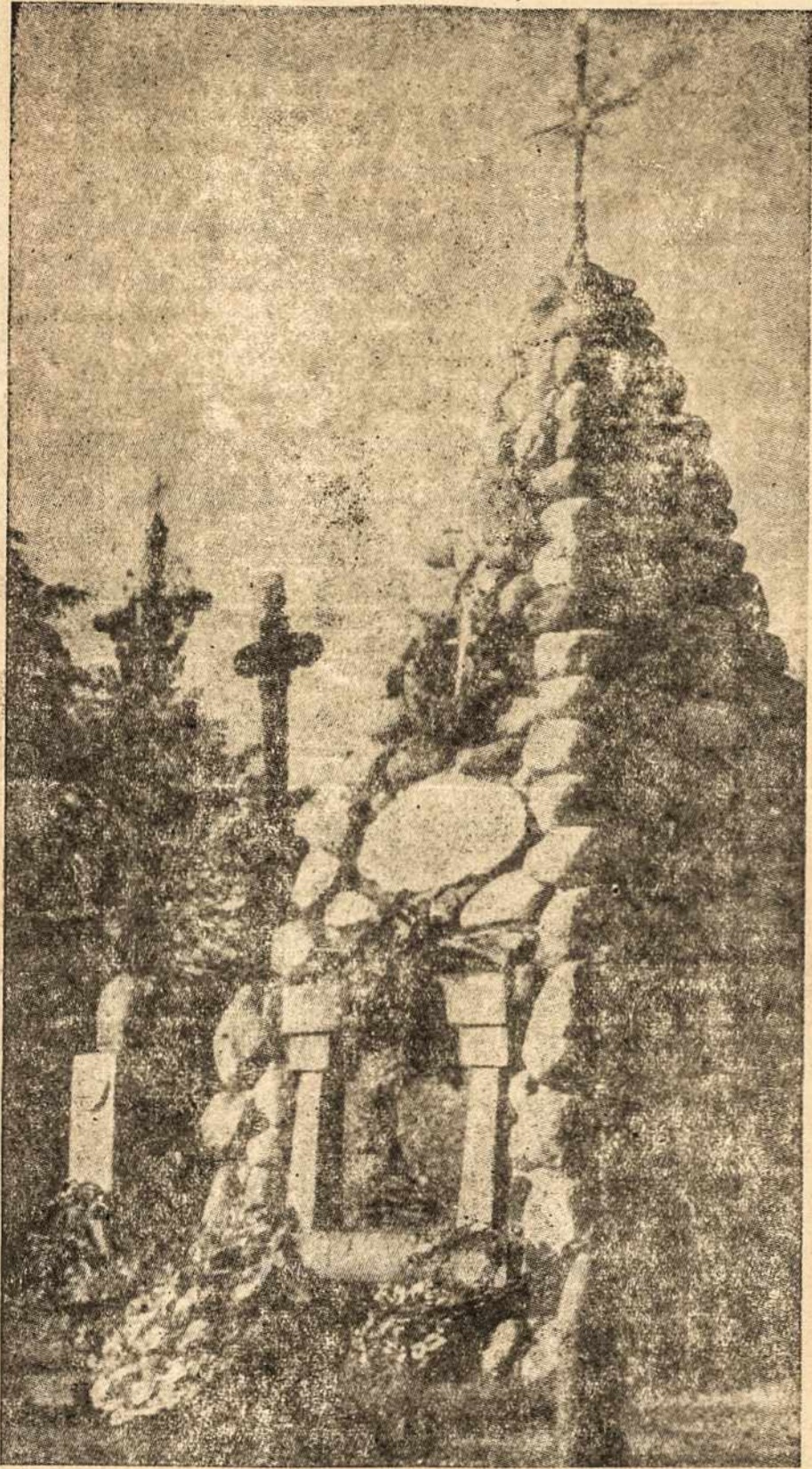
MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$2,00

NR: 346 (7)

SÃO PAULO — BRASIL — 1956 M. VASARIO MĒN. — FEVEREIRO 18 D.

IX METAI

Kaune, Karo Muziejaus Sodely Nežinomojo Kareivio kapas, kurį raudonieji okupantai nugriovė.

Sesės ir Broliai Lietuviai

1918 m. vasario 16 dieną, Pasauliniam karui dar siaučiant, Tautos Taryba paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Lietuviai tauta, amžiais gynusi savo laisvę, bet svetimųjų pavergta, vėl ėmėsi ginklo ir patikrino sau nepriklausomą gyvenimą.

Nepriklausomybės Aktas buvo tautos valios pareiškimas ir Tautos Tarybos vieningo ryžto išdava. Akto paskelbimo diena virto mums Nepriklausomybės švente. Jau 38 metus tą dieną minime, bet iš jų jau šešiolikti metai, kad lietuvių tauta vėl neteko laisvės ir gyvena sunkiausiai savo istorijoje laikais. Tačiau, bolševizmo žudoma ir žalojama, tauta nenustojė kovojusi kad išliktų gyva, ir nenustojo vilties vėl būti laisva.

Lietuvių išėivija Vakaruose, svetur kūrusi savo tautinį ir kultūrinį gyvenimą, politiškai brendusi ir tautai sunkiais laikais teikusi viso pasaulio pagalbą, dabar vėl pašaukta atlikti jos didžiąją pareigą. Kai Sovietų pavergta

tauta ginasi nuo sunaikinimo jos tragiška padėtis laisvėje gyvenančius lietuvius įpareigoja tiekti jai pagalbą. Žinome, kad ir kaip padėtų Lietuvai laisvinti įvykių raida, visi esame kovos fronte už Tėvynės laisvę ir nešime atsakomybę už tautos likimą.

Pokarinis, jau pergyventas dešimtmetis buvo sunkių bandymų laikotarpis. Santykiuose su Sovietais vingiais ėjusi Vakarų politika tarpais viltis stiprino, tarpais nešė nusivylimą ir baimę, kad mūsų krašto laisvė gali būti paankota didžiųjų interesams. Gyvename padidėjusio įtempimo ir paspartinto ginklavimosi laikotarpiu. «Ženevos dvasia» išblaškė Sovietų agresyvumą ir noras pajungti bolševizmui visą pasaulį.

Nežinome, kuriuo būdu bus išspręstas dviejų, vienas priešais antrą stovinčių pasaulių tikiminis ginčas, bet jis turi būti išspręstas. Su tuo įsiti kinimu siejame Lietuvos išlaisvinimą. Jam turime dirbti be atvangos, kartu talkin-

Visuomenės Dėmesiui.

VASARIO 16-tos dienos minėjimas, rengiamas São Paulo lietuviškų organizacijų įvyks vasario mėn. 19 d., sekmadienį.

11 val. iškilmingos pamaldos Vila Zelinos bažnyčioje.

15 val. (piktualiai) iškilmingas posėdis São Bento gimnazijos salėje, Largo São Bento.

Kviečiami visi dalyvauti. Ponių ir panelės turinčios tautinius rūbus, kviečiamos dalyvauti jais pasipuošus.

Minėjimo Rengimo Komisija.

Komunistų partijos kongresas Maskvoje.

Vasario mėn. 14 d. Maskvoje prasidėjo Rusijos komunistų partijos kongresas. Delegatai suvažiavo iš visų respublikų, taigi ir iš Pabaltijio.

Paprastai tokiuose kongresuose delegatų pareiga labai nesunki.

Pakelti rankas, parodyti savo pritarimą partijos vadovybės planams ir linijai. Prieš tarauti niekas nedrįsta.

Šiame suvažiavime, kaip jau iš anksto buvo pramatyta, svarbiausia asmenybė buvo Nikita Kručevas. Jis padarė pačius svarbiausius pranešimus. Tie pranešimai truko net 6 valandas. Kalbėjo apie užsienio ir vidaus politiką

Kiek įdomesnės mintys kas liečia vidaus politiką. Anot Kručevo, komunistų pergalė ateis nebūtinai revoliucijos keliu. Į komunizmo galutinę pergalę veda daug kelių. Kad komunizmas galutinai pasaulyje laimės, partijos sekretorius nei kiek neabejoja. Taip pat puolė paskirti asmenų iškilimą. Stalino beveik nė nepaminėjo. Pranešime buvo paliesotos Molotovo ir Malenkovo klaidos.

Šis suvažiavimas parodė, kad Nikita Kručevas tikrai pasidarė didžiausiu partijos žmogumi. Malenkovo nebematyti iš Kručevo šešėlio.

Kodel jie pabėgo?

Vasario mėn. 11 d. iš Rio de Janeiro karo aerodromo be viršinių sutikimo, pakilo su karišku lėktuvu majoras Haroldo Veloso ir kapitonas José Chaves Laimerão. Už tokius saugališkus skraidymus kariuomenės statusas numato ūdeles bausmes. To del apie tokio špoto iškrėtimą karnavalo proga, negali būti

ti nė kalbos. Galima prileisti, kad krašto apsaugos ministerija norėdama sužinoti, kas palankus, kas ne dabartinei vyriausybei, gal pabandė inscenizuoti sukilimą aviacijos tarpe. Kitas prileidimas galimas, kad ištikrųjų buvo ruošiamas sukilimas. Bet ir tai neįtikėtina, nes kaip aplinkybės rodo, daugiau karininkų

dami vakarams, kad su jais laimėtų ir Lietuva. Turime dirbti sunkėjančiose sąlygose planuodami pastangas ilgesni am laikui ir stiprindami mūsų veiklą. Darykime viską, kad Lietuvos išlaisvinimas nebūtų laisvojo pasaulio užmirštas. Nenustokime vilties nes mūsų pusėje neginčijama teisė būti laisviems. Pastoviai ka galima tik išlaisvinus pavergtas tautas.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, taip vertindamas padėtį, sustiprintomis jėgomis siekia tautos jam patikėto tikslo. Tas tikslas yra mūsų didžioji pareiga tautai. Minint Vasario 16-ją, Vlikas kviečia visus lietuvius vienintalon talkon Lietuvos išlaisvinimo darbei. Tas darbas visi

ems lietuviams yra bendras ir svarbiausias. Jokie motyvai negali pateisinti separatizmo ir savo esme ardomo darbo. Pats Vlikas, suprastdamas kad jo veikla tik tuomet bus sėkminga, kai visa lietuvių išėivija vieningai jį remia, daro ir darys viską, kad būtų pasiektas darnus lietuviškųjų veiksmų bendradarbiavimas.

Nepriklausomybės aktas mus įpareigoja, tad būkime verti jį minėti. Žadinkim sa vyje nepalaužiamo ryžto kovoti, vieningai kovoti ir aukotis lietuvių tautos teisingai ir mums šventai bylai ginti ir ją laimėti. Tam reikia aukos.

Būkime vieningi ir išterkime iki galo.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas
1956-II-16

nėra įtrauktų. Minėti du aviacijos karininkai, spėjama yra apsistoję centralinėje Brazilijoje Jacareganga aerodrome, netoli Tapajós upės. Krašto apsaugos ministerija isakė minėtus karininkus areštuoti. Lėktuvai sklaido ir ieško.

Foks šio pabėgimo tikslas yra kol kas tik spėliojama, bet nieko tikro nežinia.

Opozicijos spauda rašo, kad kariuomenėje yra įtempta padėtis nuo 11 d. lapkričio. Kad buvo nušalintas prez. Luz Esą šie du kariškiai išvykę Brazilijos šiaurės organizuoti ten esančiuose kariuomenės daliniuose sukilimą prieš dabartinę vyriausybę. Pabėgėliai tvirtina, kad kariuomenėje svarbias vietas užima komunistams palankus elementas. Kur teisybė ir kur melas parodys netolima ateitis.

— Gydytojai tikrino prez. Eisenhowerio sveikatą. Sveikata esanti gera ir prez. Eisenhower gali antru kartą kandiduoti į prezidentus.

— Rio Grande do Sul esta de Pelotas miestą nusiaubė didelė nelaimė. Trūkus vandens vamzdžių miestas patvino. Žuvo 17 žmonių. Medžiaginiai nuostoliai milžiniški. Vanduo sugriovė daug namų nuplovė pasėlius, sugriovė kelius išplovė geležinkelio bėgius.

— Europoje, Italijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje pasirodė termitai-skruzdės, kurios ligšiol buvo žinomos Afrikoje ir Azijoje. Jos baisios tuo, kad ne tik medžius sugrauzia, bet sutirpina stiklą, pragrauzia plieną, gelžbetoną, sugraujia akmeninius pastatus. Kova yra sunki, nes jos gyvena ir perisi giliai žemėje. Nuodai ir vanduo sunkiai pašiekia. Vyriausybės skiria šimtus milijonų kovai su termitais.

— Amerikos produkcija praėjusiais metais pasiekė rekordą, pagamino už 387 milijonus 260 milijonų, tai yra 26 milijonais daugiau negu 1954 m.

— Amerikos demokratų vadas viename susirinkime pareiškė, kad pasaulinė padėtis yra pavojingesnė, negu bet kuriuo kitu metu.

— Iš Perū sostinės Lima praneša, kad Užgavėnių metu sužeistų ir mirusių skaičius siekia tris tūkstančius. Žinoma šiame skaičiuje yra daugiausia sužeistieji.

Vasario 15 d. prancūzų parlamento atstovai taip įsikaršėiavo, kad priėjo prie pėstyčių ir net buvo paleista šu vių iš revolverio.

— Generolas Juarez Tavora, buvęs kandidatas į prezidentus, grįžo atgal kariuomenę į aktyvią tarnybą.

SKAITYK IR PLATINK
«MŪSŲ LIETUVA»

Brangus Broliai Ir Sesės Pa- vergtoje Tėvynėje Lietuvoje!

Pasinaudojant «Amerikos Balso» palankumu, kalba į Jūs iš tolimos Pietų Amerikos Aleksandras Polišaitis, kaip Nepriklausomos Lietuvos Konsulas S. Paulyje. Brazilijoje.

Pirmiausiai siunčiu Jums Brangūs Broliai ir Sesės, anoj geležinės uždangos pusė, su

Aleksandras Polišaitis
Lietuvos Konsulas São Paulo

laukusius Vasario Šešiolikto sios, savo ir visų Brazilijoje gyvenančių lietuviu vardu nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus.

Vasario 16 Diena lietuvių tautos gyvenime yra vienas didžiausių istorijos įvykių. Tą dieną 1918 metais Lietuvos Taryba paskelbė: atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą, Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis, kitaip sakant, nela isvės pančių ilgai kankintą lietuvių tautą per savo įgalio tus asmenis, 1918 metais vasario mėn 16 dieną pareiškė pasauliui norinti pati šeimininkauti savo krašte, norint įkurti savo valstybę.

Taip kad, 1918 metais vasario 16 dieną liko atskleisti prieš lietuvių tautos akis, ne nepriklausomo nuo bent ko, savarankiško valstybinio gyvenimo horizontai. Tuo būdu, Vasario Šešioliktoji Nepriklausomybės laikais buvo dži augsmo ir triumfo šventė, nes tai buvo Lietuvos laisvės krikšto atnaujinimo šventė. Da bar, anų laimingų laikų Vasario Šešioliktoji mums yra tik ta praeitis, iš kurios turime stiprybę semti. O tai mums itin svarbu, nes prieš mus sto vi didžiausias uždavinys - išva ryti iš Lietuvos žiaurųjį jos okupantą ir sugriauti jo pas tatytas lietuviams kalėjimų sienas. Kaip jau aukščiau minėjau, Vasario Šešioliktoji yra stiprybės šaltinis - galinga priemonė padėti mums tą už davinį atlikti. Ji suteikia mums stiprių akstinių veikti ir aukotis kovai už tėvynės laisvę. Kartoju, ji yra gyvu ju tautinių jėgų galviniuo ir stiprinimo šaltinis bei atnauji nimo ir grūdinimo tautos ryž to ištesėti toj kovoj ligi lai mėjimo. O, kad laimėsime, tai abejonės nėra, tik turime būti vieningi. To, pirmon ei len, reikalauja iš mūsų visų - Lietuvos laisvinimo byla. Tą pilnai supranta, ir Brazilijos lietuviai, todėl ir jie, kaip ir kituose kraštuose, gyvenantie ji lietuviai, savo darbais ir aukomis remia tėvynės laisvi nimo kovą. Ir visi tiki, kad jau netoli ta iškilminga var landa, kada Laisvės Varpas

vėl prabils Vytauto Didžiojo Muziejaus bokšte. Tik mūsų širdis nerami dėl Jūsų kiek vieno ten likusiojo. Būkite ištvermingi ir stenkitės išlikti, nes baugu ir pagalvoti, ar berasime ką sugrįžę. Tad ir poetas sako:

Ar nebus mūsų skausmas di
[dysis
Vien tik lašas rastos?
Kai po kaismus ir klonus Du
[bysos
Vien mirtis bealsuos?
Ar be kryžių kapuos nepak-
[lysim
Brolių mūsų ir sūnų?
Po sunkių valandų kai sugrį
[šim
Po sunkiųjų dienų...

Todėl saugokite, o svarbiausia būkite vieningi. O Jūsų kančios ir pasiūkavimas duos mūsų tautai naują ir šviesų prisikėlimą. Praeis naktis - išauš rytojus. Kaip pavasario sniegas ištirps paver gėjų gaujos ir brolybėje supintomis rankomis vieningai žengsime į gražų ir laisvą gyvenimą.

O Jūsų kraujas tai dangun šaukiąs balsas, neliks be pras mės. Taurioji žmonijos saži nė ir didžiosios pasaulio de mokratijos vieną dieną tars savo lemiantį žodį ir mūsų krašto nepriklausomybė bus vėl gyva.

Tad, baigdamas savo žodį, aš dar kartą, savo ir Brazilijoje gyvenančių lietuvių var du, sveikinu Jus, Broliai ir Sesės, pavergtoje Tėvynėje bei linkiu Jums Aukščiausio jo palaimos ir ištesėjimo iki jau nebetolimo laisvojo ryto.

S. Paulo, 1956 m. vasario mėn. 16 d.

P. S. Be to, ta pačia proga São Paulo Šv. Juozapo Bendruomenės choras, diriguoja mas kompoz. Juozo Stroliaus, padainavo keletą dainelių, būtent:

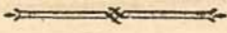
- 1) Laisvės daina - muz. J. [Zilevičiaus,
- 2) Kur bėga Šešupė - muz. [Č. Sasnausko,
- 3) Tvanas - muz. Juozo Stro [lios, žodžiai Putino.

Solo partiją atlieka: Viktoras Tatarūnas

Piano akompanuoja:

Rymantė Steponaitytė

4) Lietuvos Himnas - žodžiai muzika Dr. Vinco Kudirkos.

— Australija. Lietuviai skautai labai gražiai pasirodė tarp tautiniame skautų Pan Pacific saskrydyje. Lietuvių liaudies dainų, gintaro ir spaudos parodėlė susilaukė gyvo dėmesio, ir tiesiog minios ją lankė. Brangūs eksponatai buvo dėžutė su Lietuvos žeme, natūralūs gintaro gebalai 10 gintaro karolių eilių, Lietuvos pašto ženklų kolekcija lietuviškų pinigų rinkinys, naujai gaminti tautiniai kostiumai ir kt. Parodėlę aplankė apie 15.000 žmonių. Išdalyta 5000 specialiai saskrydžiui atspausdintų lapelių apie Lietuvą, 100 brošiūrėlių apie religinę padėtį Lietuvoje, padovano 150 skautų albumų vadovams ir žymesniems svečiams ir kitų vertingų knygų aukštiesiems skautų pareigūnams. Lietuviai su kitais egzilais skautais iš už geležinės uždangos labai gražiai pasirodė per egzilų laužą. Reprezentaciniam lietuvių skautų vienietui vadovavo šie pareigūnai: vieneto vadovas V. Dainutis, parodėlės - A. Krausas, pasirodymų - A. Gavas ir ūkio vadovas A. Žilinskas

— Specialiai ekskursijoms rodyti skirta stovykla. Kruko darbo vergų stovykla su 830 suimtuju netoli Maskvos - pagal planą - rodoma užsieninėms delegacijoms, lankančioms Sov. Sąjungą. Be abejo. Sovietai patys nekiša minties užsieniečiams aplankyti, nors toji stovykla yra tik už 40 km nuo Maskvos, bet kam nors pasiteira vos apie darbo vergų gyvenimą, kaip tat buvo padaryta pvz. ir su danų ekskursantais po tam tikro delsimo juos nu siveža ir viską aprodo. Be abejo, užklaustieji elgiasi taip pat pagal komunistines direk tyvas, žinodami, kas būtų jei jie nepaklaustyti. Ir galutinis rezultatas - įtikinama, kad Sov. Sąjungoje toli gražu taip nėra blogai elgiamasi su darbo vergais, kaip užsieninė «kapitalistinė» spauda «prasimano». Tik akylesni

Ramovenu Maršas

K. Inčiūra

Dunda, trankosi griaustiniai,
Blykčioja žaibai.
Už tave, brangi tėvyne,
Žengiame linksmai.

Mūsų žygis drąsiai kilti,
Skryst su sakalais,
Žengt naujais tėvynės tiltais,
Vieškeliais naujais.

Žydi obelis prie kelio,
Žydi ir žydės. — —
Sūnūs už tave, šalele,
Tvirtai čia stovės.

Dunda žemė po mūsų kojų,
Dunda nuo griausmų.
Už tave, šalie gimtoji,
Mums žygiuot smagu.

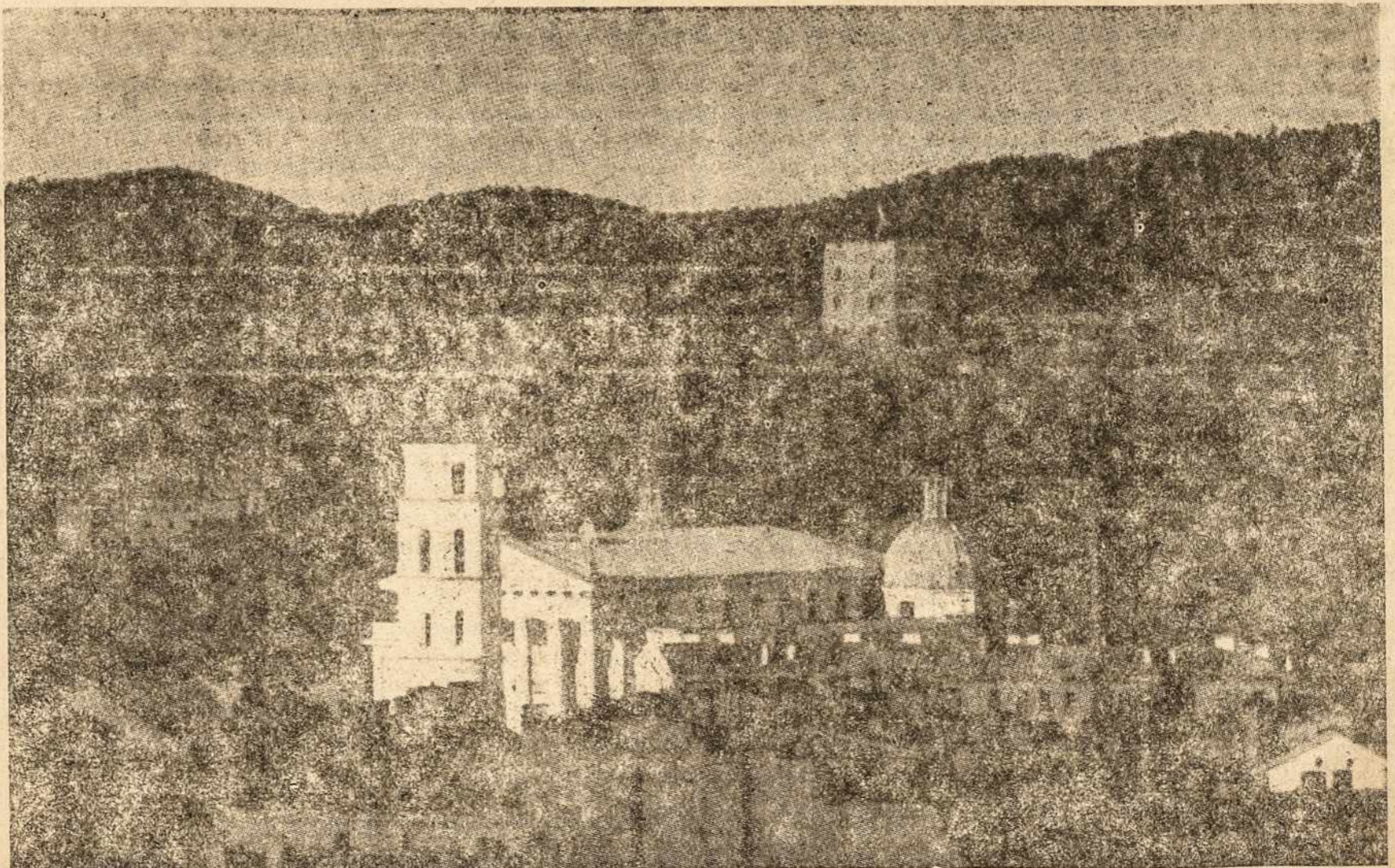

sovietinio gyvenimo žinovai įstengia pastebėti, kas iš tikro už to fasado slepiasi. Taip ir vienas skaitytojų laiškas atskleidė tą Sovietų žaidimą Kopenhagos spaudai, be kita ko, papasakodamas, kad Krukovo stovykloje išlaikyta vokiečių Grete Buber Neumann pati iš savo kartaus patyrimo gali kitiems papasakoti, kad ši stovykla yra skirta tik «specialiai užsieniečiams turistams». Be to, danų vienas delegatas, dalyvaujantis Europos Tarybos patariamajame susirinkime, taip pat atskleidė nedaug kam žinomą tiesą, kad jau daugiau kaip 30 metų ši stovykla yra specialiai skirta užsieniečiams klaidinti. Sovietinės diktatūros metodais viskas pravedama taip rafinuotai, jog lankytojams susidaro įspūdis, tarytum koncentracijos stovykla būtų sanatorija, bet ne bausmės vieta. Panašiai kaip prieš Hitlerio laikais, kai norintiems užsienio svečiams pamatyti nacinį kareivį būdavo parodoma dalis Ravensbruecko, kur buvo laikomi Jehovos išpažinėjai...

— Kaip iš gautųjų iš įvairių kraštų pranešimų matyti, šiemetinė Lietuvos Nepriklausomybės šventė mūsų tautiečiai visur ruošiasi minėti vieningai ir su dideliu iškilmingumu. Ta pačia proga rūpinamasi Lietuvos laisvės bylą juo plačiau išgarsinti tarp svetimųjų ir surasti jai naujų draugų.

Vokietijoje numatomi 3 stambesni minėjimai: Muenchene ir Memingene rengs vietos bendruomenės, o Heideberge LB su vietos darbo kuopomis. Muenchene paskaitą skaityti prisizadėjo prof. V. Jungferis, o Memingene - iš Šveicarijos atvykęs prof. J. Eretas.

— Š/m. sausio 18 d. 19 val. Prancūzijos užsienio reikalų ministeris, buv. min. pirm. A. Pinay Quai d'Orsay (URM rūmuose) priėmė Centro ir Ryčių Europos Krikšč. Demokratų Unijos delegaciją: S. Eustachiewicz - Unijos delegatą Prancūzijoje, buv. min. E. Tu ruską - L. Kr. Dem. atstovą ir Raksanyj - Vengrų Kr. Dem. atstovą. Delegaciją p. (pabaiga 3 pusl.)

Lietuvos sostinė Vilnius. Čia buvo paskelbta 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybė

LIETUVIAI SIBIRE

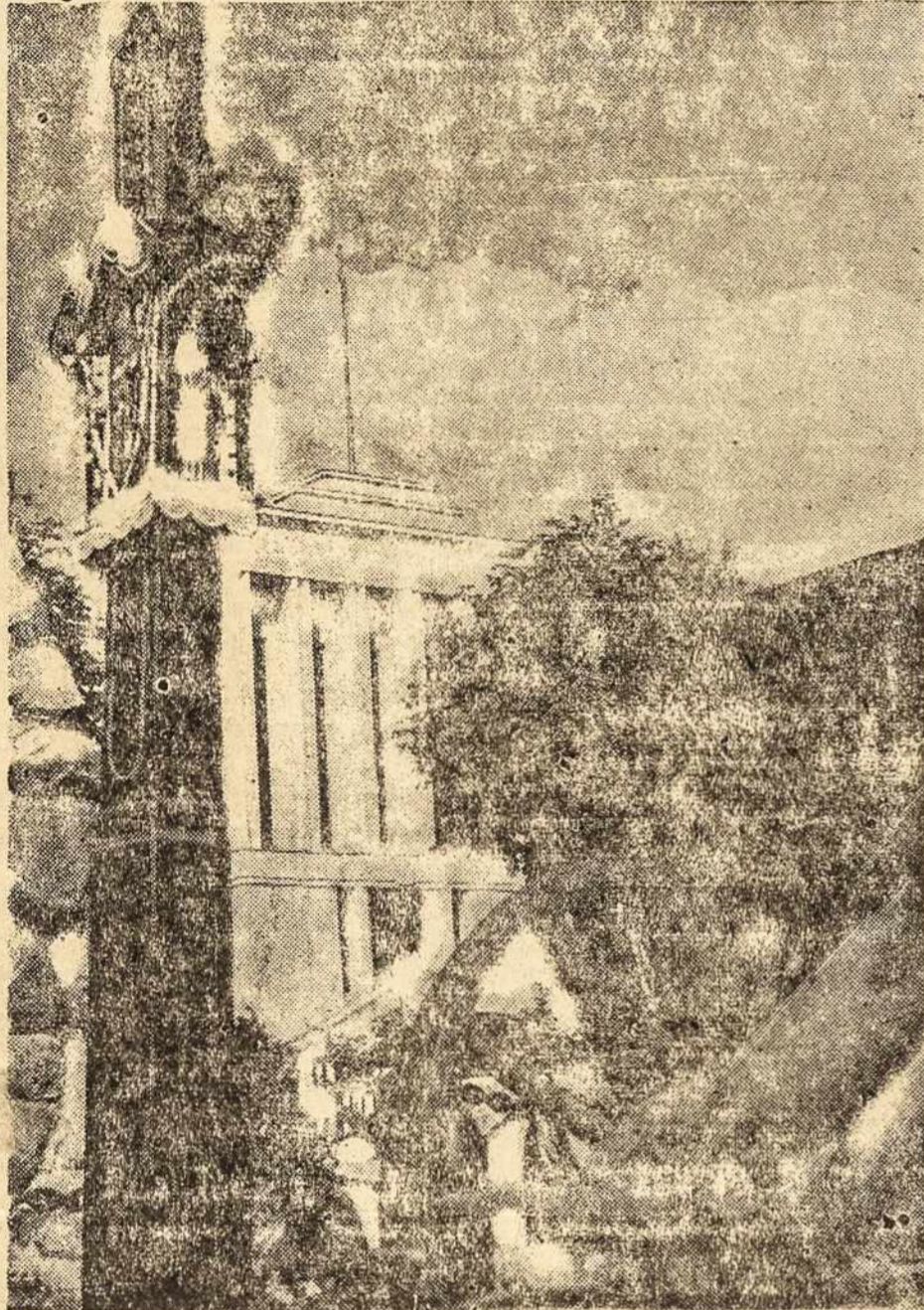
Mūsų tautiečiai ir ten mini tautines šventes

Lietuviai Intos stovykloje. Be ankščiau E. skelbtųjų, čia duodamas naujas sąrašas mūsų tautiečių, sutiktų Intos stovyklose, apie kuriuos parnešė žinių grįžusieji į Vakarus buv. karo belaisviai. Intos stovykloje, grįžusiųjų vokiečių teigimu, kiek jie atsime- na, buvo ar dar tebėra laiko

Alfonsas Iešmantas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jurgelaitis nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jurkšaitis - nubaustas 10 metų, Algis Kapurauskas - nubaustas 25 metams, kun. Karvelis, Kavaliauskas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Kukuška - nubaustas 15 metų, Algis La-

rė, Tomkūnas (ar Tonkūnas) nubaustas 10 metams, jau paleistas, Ulickas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Vaitkus - nubaustas 25 metams, Valaitis nubaustas 25 metams, buvęs artistas Varnas nubaustas 25 metams, Leonas Varnas - nubaustas 25 metams Vitkus - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Žagūnas nubaustas 10 metų, jau paleistas, Antanas Žemaitis - nubaustas 25 metams, kelis kartus buvo pabėgęs iš priverčiamojo darbo stovyklos. Labai išvargintas dėl nuolatinio tardymo. Žvirblis - nubaustas 25 metams.

— Grįžusiųjų daugelio nuomone, tiek iš 1941 m. išvežtųjų mūsų tautiečių, kurie liko ligi šiol gyvi, reikia tikėtis, išliks ir toliau, nes patį sunkiausią tremties periodą jau yra išgyvenę. Į Sibirą iš tremtieji mūsų tautiečiai lie tuvių tautines šventes švenčia atsidėję ir darbo vergų stovyklose - žiaoma, kiek te nykštės sąlygos leidžia. Kai kurie vokiečiai iš Vorkutos parsivežė net Aušros Vartų paveikslėlius, kuriuos yra gavę iš lietuvių dvasininkų. Tu rimomis žiniomis, esąs gyvas ir vysk Ramanauskas, ir visa eilė kitų mūsų tautiečių. Pa nevēzietis prekybininkas Barisas jau esąs grįžęs į tėvy- nę. Apie jį kai kurie pabėgėliai atsiliepia ypač šiltai, nes jiems padėdavęs kuo ga lėdavęs. Tarp paleistųjų į Vokietiją yra ir š/m. sausio 16 d. į ją atvykęs leit. Jonas Jančys, kurį su kitais švedai buvo išdavę Sovietams. Tuo būdu dabar jau yra grįžę į Vakarus 3 buvusieji švedų iš duoti su kitais pabaltiečiais mūsų kariai.

Karo Muziejaus sodnelyje.

mi šie mūsų tautiečiai:

Andriūnas — nubaustas 10 metų ir jau paleistas, Banys, Vincas, nubaustas 10 metų ir jau paleistas, Vytautas Basiudas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jonas Baublys nubaustas 10 m., jo tėvas sušaudytas 1945 m., Butėnas - nubaustas 25 metams, Dūda nubaustas 10 metų, jau paleistas, Antanas Jakštas nubaustas 10 metų, jau paleistas Aleksas Janulis - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jasiu lionis - nubaustas 10 metų.

(pabaiga iš 2 pusl.)

Pinay pristatė A. Coste Floret, NEI gen. sekretorius.

Delegacijos tikslas buvo pareikšti p. Pinay Unijos var du padėką už jo draus ir aiškų laikymąsi Ženevo- 4 «Didžiųjų» URM-ų konferencijoje ginant visų Europos tautų teisę į laisvę ir apsisprendimą taip pat už jo palaikymą nusitapatymą visų Centro ir Rytų Europos tremtinių atžvilgiu, gyvenančių Prancūzijos teritorijoje.

Pinay gražiai padėkojo delegacijai už jos mostą ir pareiškė vilties, kad Prancūzija visada bus pirmose eilėse žmogaus teisių gynime. Prancūzijos parlamente Pinay yratiką išrinktas antras savo gausingumu Irakcijos — nepriklausomųjų — pirmininku. Pasikalbėjimas su delegacija buvo ypač patalpus. Delegacija buvo ypač patalpus. Delegacija buvo ypač patalpus. Delegacija buvo ypač patalpus.

bunskas - nubaustas 10 metų jau paleistas, Juozas Lasavičius (ar Lesavičius) - nubaustas 25 metams, Jonas Lukošius - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Malašauskas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Maslauskas - nubaustas 25 metams, gydytojas Matutis jau paleistas, Matinkonis - nubaustas 25 metams, jau paleistas, Aleksas Matulaitis, buv. eigulyš, - nubaustas 10 metų, Miškinis - nubaustas 10 metų jau paleistas, Miškinis (buv. mokytojas) nubaustas 10 metų, Miškinis - nubaustas 25 metams, gydytojas (?) Molis - nubaustas 25 metams, mirė 1955 m. rugsėjo mėnesį. Navickas - nubaustas 25 metams Juozas Natkevičius, inžinierius, - nubaustas 25 metams, žmona Emilija, bet jos buvimo vietos grįžusieji nežino, Povilas Poška - nubaustas 25 metams, Povilas Ribauba nubaustas 25 metams, Ričardas nubaustas 25 metams, Rukša nubaustas 10 metų, jau paleistas, Rimkus - nubaustas 10 metų, Stasys Sakalauskas nubaustas 10 metų, jau paleistas, Simanavičius - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Vytautas Staliėriūnas - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Songaila - nubaustas 10 metų, jau paleistas, Stankevičius - tiek nežino, kad buvo minimoj stovykloj, smulkesnių duome nu neatimena, Stankūnas - nubaustas 10 m., jau paleistas Povilas Šimeliūnas (senas) - nubaustas 25 metams, sesuo Jurkevičienė, Ona, gyvena New Yorke, Antanas Šimkus nubaustas 25 metams, jau mi

Maz. Lietuvos kancios kelias

A. P. Bagdonas.

Lietuvių tautai buvo lemta per ilgus šimtmečius ginti savo gyvybę ir laisvę iš dviejų pusių. Iš rytų ir pietų slavų tautos plėtė savo ekspansiją į aiščių žemes, iš vakarų grė sė germanų jėgos, kurioms vėliau atstovavo Kryžiuočių Ordino suorganizuota valstybė lietuvių šiose žemėse.

Nuo to momento, kai 1230 m. Ordinas persikėlė per Vislos upę į Prūsų šalį, ta kova už krašto laisvę ir kultūrą tęsėsi iki mūsų laikų.

Lietuvių tauta, savo kunigaikščių vadovaujama, gynėsi nuo isibrovėlių ir kiekvieną žemės pėdą nuaišė savo gyvėjų kraujui. Tačiau Ordino valstybės iš lietuviškų žemių nepajėgė iškrapstyti. Ir po Vytauto Didžiojo lemiamo jų sutriuškinimo Ordinas išliko pasiglemžęs apie pusę lietuvių tautos gyvenamojo ploto, tik dabar jau nebežudė masiškai gyventojų, bet vergė ekonomiška ir kultūriška.

Jau 1273 m. Mažonoje Lietuvoje įvedama baudžiava ir su naikinamas lietuviškas bajorų luomas. Nenorintieji tapti vergais bėgo į Didžiąją Lietuvą jieskoti globos pasparties atkovoti savo tėviškes.

XVI ir XVII šimt. visai nusilpus Ordino galybei ir pačiam patekus Lietuvos -- Lenkijos karalių grobon, grįžo taikus metas ir dalis išbėgusiųjų ir išvartųjų sugrįžo į savo sodybas arba gavo naujas. Tuokart kilo reformacijos sąjūdis, kuris rado gerą dirvą Mažonoje Lietuvoje. Karaliaučiuje įkuriamas univer-

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

PASAKA

Atsimenu pavasarį tik vieną didį, Kai laužė Nemunas ledus... Baltais pūkais apsemtos, lankos žydi, Ir varva iš pušų medus.

Pastogėje sutirpo krišpolinės žvakės... Žolytės kiša saulėn pirštelius... Sužvango erdvės žydraakės, Perkūnui tiesdamos kelius.

O kai pašėlo audra žūbtūtinė... Lyg raganų būriai, šėtono vejami... Ir žsibo rykštė deimantinė Nusitiesė dumblotu dangumi.

Ir girios ošė, medžiai lūžo... Lietus... kad davė čiurlėmis... Laivai paklydę Baltijojej, sudužo... Kažkas artėjo — kaip šalvis.

O tai buvo klaidu, didu ir gera... Žinai, kad saulė išsiners iš debesų... Mes rinkim pamariais gintarą Ir kinsim žiedus nuo šakų sausu...

Jau paskutiniai raiteliai nujojo Ir nusisuko sprandus už kalvos... Pro išpraustus lapus beržų ir uogienojų Išvydome rausvam danguje Baltą Vytį Lietuvos.

sitetas, kurio pirmieji profesorai buvo lietuviai — Rapa gelionis ir kulvietis. Lietuvių kalba imama dėstyti prie universiteto įsteigtoje seminarejoje ir pradedamos spausdinti pirmosios lietuviškos religinės knygos. Mažvydo Katekizmas, Bretkūno Postilė, Gieslynai ir kt. Tuo laiku kraštas didesnių miestų dar neturėjo. O ir pačiame Karaliaučiuje lietuviybė buvo stipri. Čia buvo lietuviška parapija su lietuviškomis pamaldomis, kurios sutraukdavo plačiąją lietuvių apgyventą apylinkę. Ne tik į rytus nuo Karaliaučiaus, bet ir į vaka-

rus gyveno kompaktiškos lietuvių masės. Tik dvaruose jau ėmė skleisti voakiškos dvasios daigai, kuriuos valdžia palaikė.

XVIII šimtmetis buvo lemiamas Mažosios Lietuvos kolo nizacijai. Nes dėl karų ir maro 1710 m. perpus praretėjo gyventojai ir jų vieton aigabenta kolonistų vokiečių, šveicarų net prancūzų, kurie buvo valdžios proteguojami ir remiami, o lietuviai nustumi mi į šalį.

Tuo metu sužibęs Donelaičio literatūrinis talentas para-

(pabaiga 4 pusl.)

(pabaiga iš 3 pusl.)

dė pasauliui, kad lietuvių tau ta yra gyva ir kūrybinga. Kad ujamas lietuviškas būras yra augštos dvasinės kultūros ir didelės doros.

Lietuviai visą savo išsigel bėjimą matė savo bažnyčioj kur dar pamaldos buvo dau gumoje lietuviškos. Bet pra dėjus kurtis miestams, kuriu ose lietuviams buvo griežtai uždrausta gyventi ir amatų mokytis, vokiškas gaivalas pradėjo užstelbti lietuviųbę.

Iškūrus mokyklas germani zacija pradėjo leisti šakni: lietuviškoje žemėje. Pradžio je abi kalbos buvo mokomos, arba kai kur net tik lietuviš koji, nes lietuvių gyvenamas plotas dar buvo didesnis.

Tačiau Bismarckui pradėjus rodyti geležinį kumstį, lietu vių kalba išujama iš Mažosi os Lietuvos mokyklų nuo 1870 metų ir pradamas pla ningas lietuviųbės naikinimas.

Vaikai mokyklose už ištar tus lietuviškus žodžius gauda vo nuo mokytojo rykščių ir kitų bausmių

Bet tėvai puolėsi gelbėti savo protėvių kalbą ir kultūrą nuo išnaikinimo, siųsdami delegacijas net patį kai zerį, kuris priėmė ir pažadė jo atstatyti buvusiąją padėtį, tačiau jo švietimo ministeris įsakymo neatšaukė ir lietuvių kalbos į mokyklas nebegraži no

Lietuvių kova už savo teis es iš naujo atgijo, kai pradėjo Mažojoje Lietuvoje eiti pir mieji tautiniai laikraščiai "Auš ra", "Varpas", "Apžvalga". Nors jie buvo skiriami Did žiajai Lietuvai, bet dalis maž lietuvių inteligentų prisidėjo ir lietuviųbės ėmė iš naujo busti. Vydūnas, Jankus, Mik šas ir eilė kitų stoji vadovau ti lietuvių kultūros ir kalbos kovai. Ta kova buvo sunki, miltžiniška, bet sėkminga.

Po I Pasaulinio karo subiru sus Rusijos ir Vokietijos ga lybėms Mažosios Lietuvos drašieji vyrai 1918 m. lapkri čio 30 d. Tilžėje paskelbė ana reikšmingą aktą, kuriuo visam pasauliui pareiškė atsiskiria nuo Vokietijos ir besi jungia į vieną lietuvių atku riamą nepriklausomą valstybę. Šis aktas visoms Vaka rų galybėms parodė, kad Ma žoji Lietuva nėra vokiečių

žemė, bet per 700 metų išli kusi nesunaikinta, gyva ir ko vinga.

Tą aktą pakartojo Mažosios Lietuvos veikėjai savo suva žiavime 1946 m. Fuldoje pa reikalaudami: „atskirti Mažą jà Lietuvą tokiose sienose: pradedant nuo Aistmarių ties Rudkalniu, toliau einant pro Sipapilį, baigiant Šventainiais ties Suvalkais, kad ji galėtų susijungti su išlaisvinta Did žiaja Lietuva”.

«Draugas»

LIETUVIŠKA SPAUDA SKAI ČIAIS.

Prieš pirmą pasaulinį karą Lietuvoje buvo apie 30 lietu viškų laikraščių su 15 tūk stančių skaitytojų.

1919 m. buvo Lietuvoje tik 3 laikraščiai su daugiau kaip 20 tūkstančių skaitytojų.

1925 m. buvo apie 90 lai kraščių su bendru tiražu 100 tūkstančių egz.

1937 m. Lietuvoje buvo 19 dienraščių, 38 savaitraščiai ir 190 mėnesinių su tiražu 830 tūkstančių.

Dienraštis «Dvidešimtas Am žius» iš 3000 pakilo ligi 40 tūkstančių skaitytojų.

Dabar Lietuvoje leidžiami tik komunistiški laikraščiai.

Šiuo metu laisvame pasau lyje, įvairiuose kraštuose išei na apie 80 lietuviškų laikraš čių. Jų tarpe du dienraščiai.

-- Vasario 16 tosios minėji mo rengimo komisija buvo susirinkusi Lietuvos Konsula te š mėn. 9 d. aptarti galuti nai minėjimo programą. Kal bėtojais pakviesti vėreador Paulo de Jarso Santos ir mok. St. Kubiliūnas. Meninę dalį atliks L. K. B. choras ir so listai. Minėjimas įvyks vasa rio m. 19 d. 15-tą val. mieste São Bento salėje, Largo São Bento. Tikimasi, kad lietuviš visuomenė neužmirš savo pa triotinės pareigos ir pasistengs kuo daugiau minėjime daly vauti.

— Vasario m. 12 d. Šv. Juo zapo mokykloje, V. Zelinoje, įvyko lietuviškos mokyklos mokytojų posėdis, kuriam pir mininkavo kun. J. Šeškevičius. Dalyvavo mokytojai: mok. J. Valeikienė, p. Br. Kazlauskienė, p. A. Gudavičienė, p. G. Teresevičienė, Sese ē M. Kristina, Seselė M. Antuanette, muz. J. Kaseliūnas ir mok. H. Mošinskienė. Buvo aptar tas klausimas pajamų gautų iš jaunimo šventės įvykusios sausio 8 d. Toliau sekė pasiskirstymas pareigomis ir mokinių klasifikacija. Pasi traukus iš pareigų p. E. Antanaitienei ir p. Br. Kazlauskieni, nutarta mokytojų sata tata papildyti naujomis pajė gomis, kurios sutiktų prisidėti prie gimtosios kalbos išlai kymo jaunimo tarpe.

Lietuviškos mokyklos moks lo metų pradžia bus paskelb ta vėliau.

Vyt. Vosylius

Ne inomam Kariui

Tu užgesai, kai laisvės rytas švito,
Tu užgesai ir laimės nematei.
Ir laukų gėlės amžiams jau nuvyto,
Kur taip kovojai - kur žuvai.

Tu paaukojai rytmečiui gražiausiam:
Visas jėgas, darbus ir meilę jam.
Žadėjai džiaugtis laime taip brangiausia
Ir žengt gyveniman naujan.

O buvo daug gražiai sapnuota,
Ir kurta daug buvo gražių planų
Ir didi meilė buvo išsvajota,
Bet tu žuvai tarp tų gėlių.

Vincas Jonikas

XXII Rauda.

Grižta paukščiai, pasilgę seno ryto vaizdų
Ir pernykštėj žolėj jieško savo lizdų.

Tu norėsi, — ir mums prakeikimas nukris,
Vėl atgausim teises tavo sūnūs tikri.

Tu norėsi, — galvažudžio rankos nudžius
Ir paversi vergais karalius išdidžius.

Tu norėsi, — lazda iš tėvynės obels
Pakeleivio delne šviežiu žiedu sužels.

Tu norėsi, — pradės atgailot geležis
Ir ant mūsų kelių kliūtys išsiaižys.

Tu norėsi, — laimingai vėl pasieksim namus
Ir prikelsim gyvent dykumų arimus.

Tu ncrėsi, — žemelę žalios jūros užlies
Ir gražesnės nebus už tėvynę šalies.

Grižta paukščiai, o mes kada grįšim, kada,
Ar toli dar džiugios ištarmės valanda?

Klaipėdos Konservatorijos buv. pedagogu ir studentu žiniai.

Prieš apleidžiant Klaipėdos Konservatorijos rūmus, alum nai ir tie, kurie Konservato rijos kurso dar nebuvo baigę 1929 ir 1930 metais iškėlė mintį, kad po 10-15 metų kur nors visi susirinktumėm, kad pasidalinus savo pergyventais išpudžiais ir padarius bendrą nuotrauką. Šią mintį iškeldami, turėjo galvoje, kad Dėdė Juozas tikriausiai tą įvykdys. Kadangi iki šiol šios minties nevienas nerealizavo (nors jau praėjo 25 meta), tenka tam pačiam Dėdė Juozui šią mestą ideją išjudinti.

Šių metų gegužės 1-ą die ną Čikagoje įvyksta Ameri kos ir Kanados lietuvių cho rų Dainų Šventė. Tarp kitų dirigentų, nemaža dalis bus ir buv. Klaipėdiečių. Jų tar pe - ir mūsų buv. direktorius prof. J. Žilevičius. Taigi šios šventės

proga mūsų 1929 m. iškėl tą mintį įgyvendinus. Pasita rės su kaisiais kolegomis ir gavęs gerb. prof. Žileviči aus priimtą, kviečiu visus buvusius Klaipėdos Konserv a torijos pedagogus ir studen tus į mūsų I majibendrajį su sirinkimą Čikagoje, š/m. lie pos m. 1-ą dieną.

Atvykus į Čikagą, prašau kreiptis į kolegą St. Sodeiką Adresas: 4538 So. Hermitage Ave. Telefonas: YArD 7-0133 Iš ten bus gautos instrukci jos.

Po iškilmingo posėdžio, nu matoma padaryti bendrą nuo trauką.

Atvykstant, prašoma pasi ruošti šiaip:

1) Kiekvienas atsiveža po 1 arba 2 asmens nuotraukas gal teks daryti alumnų vinietę.

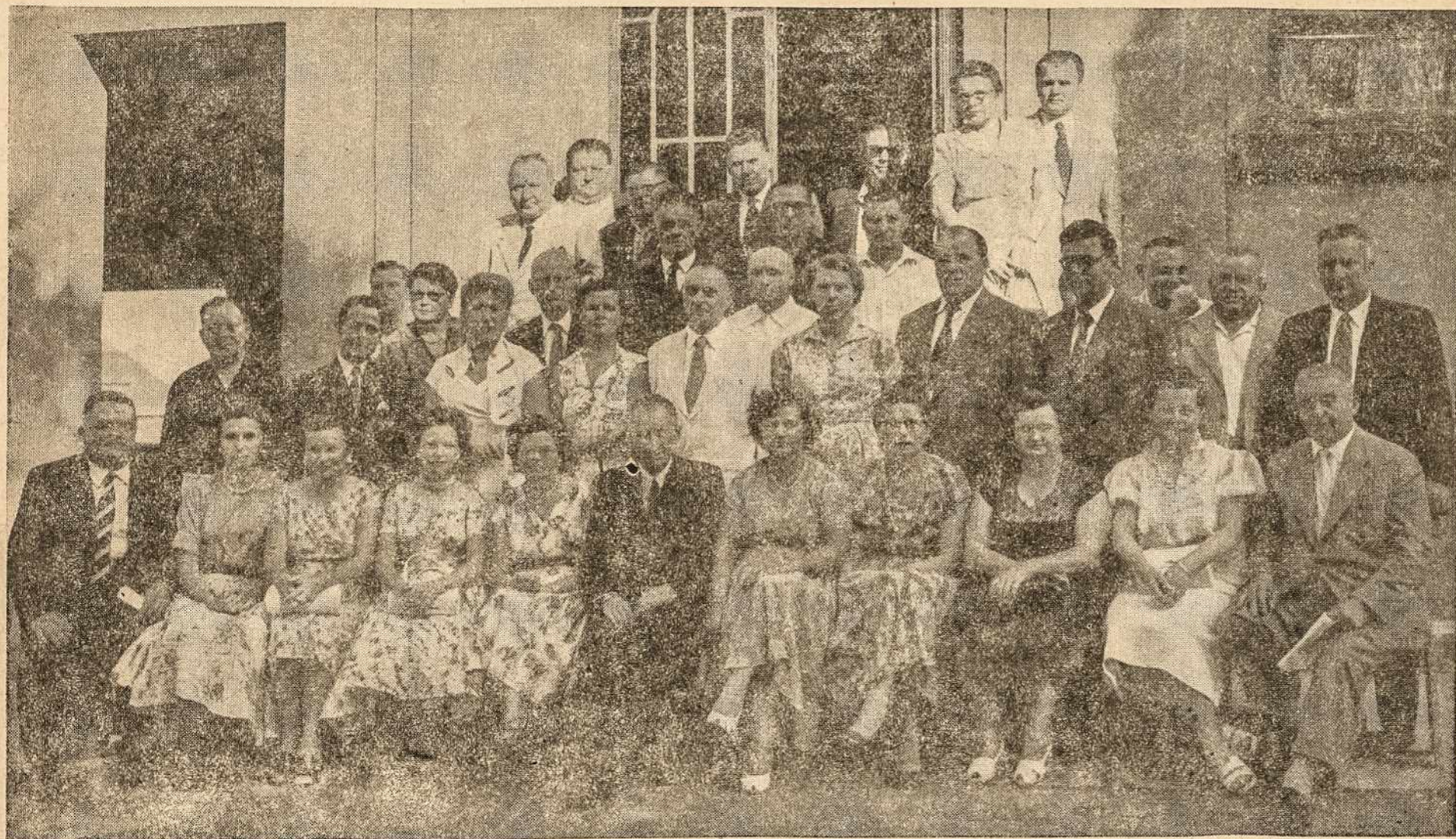
2) Prašoma atsivežti nuo trauką iš gyvenimo Klaipėdo je: bendrabuty, Konservatori jos rumus, buv. pedagogų, mi rusių kolegų ir t. p.

3) Kiekvienas paruošia refe ratuką aprašydamas savo pergyventas valandas Klaipė doje (kada studijavo, kada ją apleido, gyvenimas bendrabu ty ir t. p.) Taipgi-kaip narp liujo savo tolimesnio gyveni mo gijas, muzikos pažangu mas ir veikla, dabartinis už siēmimas, sveikatos stovis, šeimos sudėtis ir t. p. Galimas dalykas, kad kolegos juos pa norės išgirsti susirinkime. Po to, tie referatai bus perduoti Muz. Archyvan. Taigi - poliū kai čia vietos nėra.

4) Prašoma atsivežti savo kompozicijas jei su ja yra tu rėjęs veikimą.

N. B. Referatuke prašoma taipgi apibūdinti Konservato rijos «streiką», veikimą Kon servatorijos sienose ir už jų, koncertai po Lietuvą ir t. p. Iš tų referatukų bus panaudo ta medžiaga spaudai.

Nėšvietimo Ministerija, nė Konservatorijos administraci ja nebuvo griežtai nusistači amsi paruošti Konservatorijos baigimo ženklei. Gal susirink imo proga vertėtų juomi ap

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje nariai visuotinio susirinkimo proga sausio mėn. 15 d.

(pabaiga 6 pusl.)

ETA CAFEZINHO BOM!

CAFE
Caboclo

COMPANHIA UNIAO DOS REFINADORES

O TAI SKANI KAVA

Industria e Comercio de Calçados

Motelli's Ltda.

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims,
panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 626 -- São Paulo

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 2773 — 4 AND. — SALA 2
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studija "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė padidiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
JA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

Nori būti žemės savininku?

Mato Grosso estadas tai duoda geriausios progos. Čia lengvai gali įsigyti daržus arba ūkius. Įsigyk šiandien, nes rytoj žemės vertė jau bus daug didesnė. Prašymus žemei įsigyti reikia rašyti estado valdžiai. Šitai Tamsta! siūlo

Imobiliaria Alto do Guaporé Ltda.

Cuiabá, Mato Grosso - Centralinė raštinė: Cx. Postal 98
Painformuojame ir per laiškus.

ALBERTAS PAVILAVIČIUS

teisinis patarėjas prie advokato
RUY DE MELO PEREIRA

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.
Raštinė: Rua Senador Feijo, 176 5-and. sala 520
Rezidencija: Rua Itaqueri, 431 São Paulo

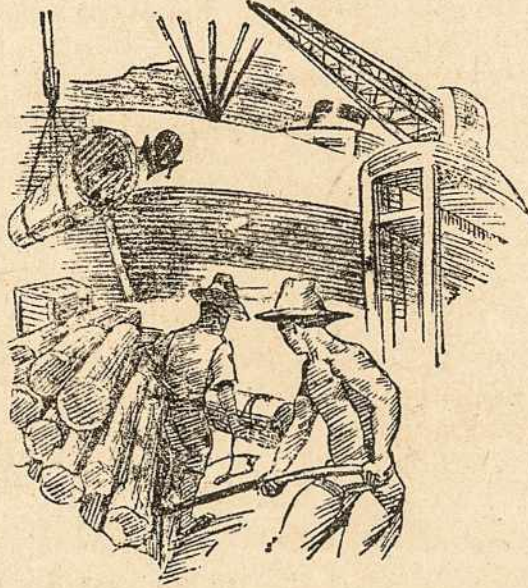
Pirkimas pirkimui nelygus.

Reikia žinoti kur pirkti.

Jeigu reikia statybai medžiagos,
indų ir kitų reikmenų prieinamomis
kainomis, tai kreipkis į sandėlį.

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

Av. Sapopemba 18-A — Vila Celeste

Madeiras do Brasil

PRANAS & CIA. LTDA.

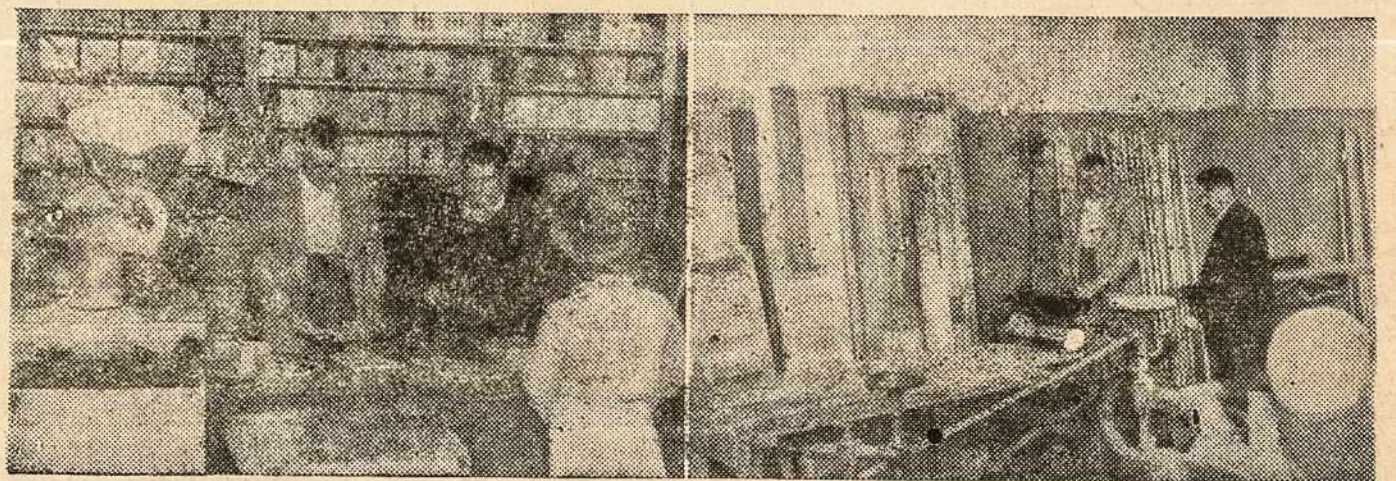
Importação — Exportação

Raštinė: Rua do México, 90 - 9.º - sala 904

Rio de Janeiro - Fone: 32-9294

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

VILA ALPINA

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Cervejaria Columbia S. A.

Saičio ir karščio metu sveikiausia yra gerti alus MOSSORO, uodas bet skanus.

Arba alus COLUMBIA: Pilsen extra, Strassburg, buteliais ir pusbuteliais. Mėgstantiems: Guaraná, Gazoza Columbia ir Agua Tonica.

Centralinė Raštinė ir sandėlys:

Compinas: Rua Andrade Neves, 103
Fone: 3-935 e 3-936

Skyriai: S. Paulo -- Al. Dino Bueno, 702 — Fone: 51-4485
Santos - Rua General Camara, 292 Fone: 25 636

